Místopředsedkyně Senátu Seitlová: Současné kroky vlády vůči nestátním neziskovým organizacím ohrožují základní služby pro občany, lidská práva i mezinárodní reputaci ČR (30.06.2026)

Datum	30.6.2026
Subjekt	Senát PČR
Autor	Lada Faldynová
Telefon	+420 704644464
Region	Tschechische Republik
Kategorie	Soziale Dienste, Politik, Menschenrechte

30. června 2026, Praha. Místopředsedkyně horní komory Jitka Seitlová spolu s její expertní poradní skupinou pro nestátní neziskový sektor vyjádřily znepokojení nad negativními rozhodnutími vlády vůči nestátním neziskovým organizacím. Na tiskovém briefingu v Senátu varovaly před dramatickým propadem financí pro kulturu, lidskoprávní agendy a humanitární projekty. Tyto škrty podle nich ochromí zejména občanské organizace v regionech, které poskytují služby, jež stát sám nezvládá řídit a obsloužit, ohroženo je i dobré jméno České republiky v zahraničí.

„Nedomyšlenou destrukcí odboru těchto agend se rozbíjí dobře fungující mechanismus tvořící jednu z hlavních opor společnosti v jejích nejslabších částech. Redukce financí pro nevládní organizace ochromuje celou občanskou společnost, tak důležitou pro naši demokracii,“ uvedla místopředsedkyně Senátu **Jitka Seitlová**.

30. června 2026 je poslední den Odboru lidských práv a menšin fungující na Úřadě vlády. Rozhodnutí o zrušení bylo podle expertů oznámeno v květnu náhle a bez dalšího objasnění na zasedání Rady vlády pro lidská práva, které se konalo pár dní předtím. Od 1. července 2026 bude lidskoprávní agenda rozložena mezi některá ministerstva, zatím však není jasné, jak to bude fungovat. Na tiskovém briefingu v Senátu zaznělo, že premiér **Andrej Babiš** rozpustil dosavadní odborné zázemí fungující přes 25 let, i nadále však chce předsedat Radě vlády pro lidská práva - zatím není jasné, zda bude agendu řídit přes své ministry, pod které budou nově odborníci spadat, nebo bude své ministry obcházet.

Členka prezidia **Dagmar Bednáriková** a členka **Yvona Kreuzmannová** z Rady Českého střediska Mezinárodního divadelního ústavu řekly: *„Kulturní organizace se semkly a vyvolaly jarní sérii jednání s ministrem Klempířem. Na nich ministr přislíbil, že bude nadále usilovat o navýšení rozpočtu i na rok 2026, zvláště na kulturní aktivity, jako je živé umění. Podíl kultury na státním rozpočtu klesl na 0,55 %, tzn. nejníže za 10 let. Nadále chybí cca 500 milionů korun a sektor je na hraně přežití. Ohroženy jsou jak nové tvůrčí projekty, tak i pokračování řady stávajících. Trvá obava z inspirace slovenským přístupem ke kultuře.“*

Ředitel Českého fóra pro rozvojovou spolupráci **Pavel Přibyl** dodal: *„Humanitární pomoc – včetně pomoci Ukrajině – v gesci Ministerstva zahraničních věcí byla zásadně seškrtána ze zhruba 345*

milionů korun v roce 2025 na pouhých 50 milionů korun v roce 2026 a humanitární výzva pro české nevládní neziskové organizace nebude letos vyhlášena vůbec. Podle dat OECD je Česká republika v rozvojové pomoci poslední v celé Evropské unii a předposlední na světě.“

Výkonná ředitelka Asociace pro podporu demokracie a lidských práv **Sabina Malcová** doplnila: *„Rozpočet transformační spolupráce Ministerstva zahraničních věcí klesl ze 130 na 30 milionů korun. Grantové výzvy byly zrušeny včetně víceletých projektů a škrty dopadají především na partnery v zemích s represivními režimy. Díky dlouhodobé podpoře lidských práv a demokracie ve světě formou projektů již několikrát Česká republika obhájila mandát v Radě OSN pro lidská práva. Bývali jsme ve svém úsilí tradičně konzistentní, což posilovalo naši diplomatickou reputaci, která nyní může být takto razantními škrty v rámci celé transformační spolupráce negativně dotčena. Další politický tlak by přinesl i zákon o zahraničních agentech.“*

Ředitelka organizace Spiralis, která se dlouhodobě zaměřuje na podporu obzvlášť zranitelných skupin žen, **Jolana Turnerová** řekla: *„Nestátní neziskové organizace nejsou přímo přizývány k jednání s ministrem. Zrušení Agentury pro sociální začleňování proběhlo bez náhradní koncepce, což je vnímáno jako systémový problém. Pokud se nedokážou kvůli personálnímu oslabení kvalitativně pokrýt schválené monitorovací indikátory těchto evropských projektů, hrozí jejich nedodržení a vracení peněz. Závažný nový problém představuje rozklad lidskoprávních agend a jejich rozdělení na jednotlivá ministerstva.“*

Manažerka pro advokační činnost Charity ČR **Iva Kuchyňková** dodala: *„Obáváme se, že pokud nebudeme zapojeni do debaty o přípravě nového zákona o sociálních službách, nemusí výsledná úprava odpovídat skutečným potřebám lidí, kteří sociální pomoc potřebují, ani potřebám sociálních pracovníků, kteří jim tuto pomoc poskytují. Zároveň upozorňujeme, že plánovaná „superdávka“ nemusí některým skupinám lidí, například seniorům, osobám se zdravotním postižením pobírajícím invalidní důchod I. stupně nebo jednotlivcům v nepříznivé životní situaci, dostatečně pokrýt náklady na bydlení. Vnímáme také dopady výrazného snížení financování zahraniční pomoci, které omezuje možnosti České republiky poskytovat účinnou podporu tam, kde je jí nejvíce potřeba.“*

Ředitelka Národní sítě Místních akčních skupin ČR **Kristina Garrido Holmová** doplnila: „*Aktuálně není jasná pozice Místních akčních skupin v budoucím programovém období a znamená to nejistotu pro další jejich činnost a regionální rozvoj. Pozitivní bylo vybudování sítě nezávislých energetických poradců a manažerů, ale změny v ‚Nové zelené úsporám‘ tento směr prakticky zastavily. Nová zelená úsporám byla výrazně omezena: dotace nově míří hlavně na sociálně slabé, ostatní mají využít bankovní půjčky, což je vnímáno negativně. Další riziko představuje EET pro venkovské spolky a změny zákona o obcích, které mohou oslabit Místní akční skupiny.*“

Zuzana Brzobohatá z Hnutí Brontosaurus uvedla: *„Nové jednotné hlášení DPP administrativně zatěžuje i malé spolky.“*

Členka představenstva Českého zahrádkářského svazu **Denisa Šťastná** řekla: *„Výše financí pro svaz zatím není jasná, ale očekává se pokles. Negativně je vnímán i dopad pravidel pro DPP.“*

Daniel Vondrouš za organizaci Zelený kruh sdělil: *„Představitelé Motoristů v čele Ministerstva životního prostředí seškrtali o třetinu rozpočet v celém rezortu – o peníze na snižování účtů za energie přišly české domácnosti, o 41 % byly osekány služby pro turisty v NP Šumava, o čtvrtinu v NP Krkonoše. Propustili desítky expertů a do vedení důležitých institucí, jako je Česká inspekce životního prostředí, dosazují osoby bez potřebné kvalifikace. Ve svých veřejných vystoupeních útočí na vědce, experty a nevládní organizace. Ministerstvo přestává hájit veřejný zájem na ochraně životního prostředí, nečinně přihlíží tomu, jak se demontuje legislativa potřebná pro ochranu zemědělské půdy, národních parků a stromů ve městech.“*

Expert na legislativu a předseda České rady dětí a mládeže **Aleš Sedláček** dodal: *„Oblast mládeže je po navýšení rozpočtu stabilizovaná na úrovni minulých let. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy dává jen 25 milionů korun ročně na investiční projekty. Provozní náklady převyšují dostupné prostředky o 50 milionů korun. Dlouhodobě neřešený je infrastrukturní dluh, který podle posledního zjištění dosahuje potřebné výše alespoň 1 miliardy korun.“*

Výkonná ředitelka Fóra dárců **Klára Šplíchalová** doplnila: *„Nevládní neziskové organizace s ohledem na současnou situaci čelí poměrně vysoké nejistotě v oblasti financování, což přirozeně ovlivňuje i personální otázky. Na rozdíl od státu částečnou náhradu chybějících peněz poskytuje soukromé dárcovství, které ročně činí více než 10 miliard korun a průběžně se navyšuje.“*

Člen a delegát Evropského hospodářského a sociálního výboru **Roman Haken** uvedl: *„Situaci s obavami sledují i partneři v zahraničí. Kolegové z evropských organizací občanské společnosti hovoří o namířeném boji proti neziskovému sektoru v České republice.“*

Právě **Evropský hospodářský a sociální výbor** již vydal zprávu ze šetření zaměřeného na redukci lidskoprávní agendy v ČR. Jeho skupina Základní práva a právní stát vyzývá vládu ČR k zachování trvalé institucionální podpory lidských práv a efektivní spolupráce s občanskou společností. Nezávislé lidskoprávní orgány jsou klíčové a existence těchto struktur na vládní úrovni je navíc spjata s kodaňskými kritérii EU. Jejich zrušení by podle skupiny vyslalo negativní signál směrem k Evropské komisi, která stav právního státu každoročně monitoruje. Skupina proto apeluje na české orgány, aby respektovaly také příslušná doporučení Všeobecného pravidelného přezkumu OSN. Zpráva je dostupná na tomto odkazu.

https://www.senat.cz/zpravodajstvi/zprava.php?id=4093